

Podnikatel, 10.12.2008, FEI ve znamení úspěchů

Petr Defeld

Nadnárodní americký výrobce elektronových mikroskopů FEI Company dokázal i přes nepříznivý vývoj globální ekonomiky v letošním roce růst a udržet si pozici leadra produkce rastrovacích elektronových mikroskopů. Velkou měrou k tomu přispělo brněnské centrum FEI Czech Republic.

To v červnu oslavilo 15. výročí fungování firmy v České republice a dvoutisící prodaný elektronový mikroskop. Ač by se například v porovnání s produkcí automobilek jevílo toto číslo jako malé, je třeba si uvědomit, že se cena jednoho elektronového mikroskopu pohybuje v desítkách milionů korun. Proto je FEI CR jedním z nejvýznamnějších exportérů z České republiky. Ačkoli FEI Czech Republic vyváží mikroskopy do celého světa, obchoduje s nimi také na domácím trhu. Letos například vybavila **Ústav molekulární genetiky Akademie věd ČR** v současné době nejdokonalejším elektronovým mikroskopem, který byl kdy v České republice prodán. Jde o typ Tecnai T20 a jeho unikátnost spočívá hned v několika faktorech: Výzkumník má možnost pozorovat zamražené preparáty při teplotě tekutého dusíku. Tato inovativní metoda umožňuje pozorování buněk bez poškození jejich fyzické podstaty. Tecnai T20 je navíc multifunkční zařízení, umožňující tomografii molekul, buněk a tkání a jejich následnou prostorovou rekonstrukci. Schopností detekovat prvkové složení vzorku s nanometrickým rozlišením za pomoci speciálních filtrů se nový přístroj stává jediným dostupným zařízením tohoto typu v České republice. Skutečnost, že byl přístroj vyroben v Brně, je pak už jen třešinkou na technologickém dortu. Obchod FEI Czech Republic s **Akademii věd** měl hodnotu 35 milionů korun a stal se největším, který kdy byl u nás v oblasti elektronově-optických přístrojů uskutečněn.

A nebyl to jediný technologický úspěch, který FEI letos zaznamenala. Na výstavě Semicon West a následně na největší světové výstavě elektronové mikroskopie M&M 2008 v USA byl 7. července 2008 představen přístroj Magellan. Podle odborných ohlasů se FEI Magellanem významně vzdálila konkurenčním výrobcům rastrovacích mikroskopů a nemalou zásluhu na tom mají právě čeští odborníci z FEI. Ačkoliv byl vývoj Magellanu rozdělen mezi USA, Nizozemí a Českou republiku, celkově byl celý přístroj sestaven a odladěn právě v brněnském centru. Tento nový rastrovací elektronový mikroskop má extrémně vysoké rozlišení a schopnost vytvářet kvalitní snímky vzorků při velmi nízké energii svazku amalém proudu elektronů. Přístroj nese jméno slavného portugalského mořeplavce, který jako první obeplul svět. O významu FEI pro brněnský region a celou Českou republiku v celosvětovém kontextu svědčí i návštěva velvyslance Spojených států amerických Richarda Grabera, který si s velkým zájmem prohlédl výzkumné a výrobní prostory závodu a při návštěvě získal velmi neobvyklý dárek, podobiznu svou a své manželky vyleptanou pomocí elektronového mikroskopu do krystalu křemíku. Pravda, obrázek je tak malý, že se na něj Graber bude moci podívat zase až při další návštěvě FEI pomocí elektronového mikroskopu, nicméně z možnosti využít přístroje pro nanotechnologie i tímto nekonvenčním způsobem byl Graber nadšen.

Ocenění FEI Czech Republic však nepřicházela jen zvenčí. Logickým vyústěním patnáctiletého úspěšného působení FEI v České republice, kdy se původní počet třiceti zaměstnanců zdesateronásobil a z malé pobočky se stalo významné elektronověmikroskopické centrum nejen v rámci FEI Company, ale celého světa, bylo jmenování generálního ředitele FEI Czech Republic Jiřího Očadlíka viceprezidentem celé společnosti. Tento krok znamenal úplné zrovnoprávnění brněnského centra se dvěma dalšími, sídlícími v USA a Nizozemí. FEI Czech Republic se tak bude podílet na rozhodovacím procesu řízení celého korporátu. Podle Očadlíka cesta k tomuto internímu kroku ve FEI Czech Republic vedla přes neustálé zlepšování základních funkcí firmy. Neznamená to ale, že by FEI Czech Republic už neměla prostor pro další zlepšování. To se

bude realizovat především v rovině jednotlivců, jejich dovedností a znalostí a cestou zefektivnění systémů a zintenzivňování chodu výrobků přes výrobní proces. Jedině tak je možné včas reagovat na všechny požadavky. A ruku v ruce s tím jde i potřeba nabírat kvalifikované odborníky a specialisty pro svůj obor. I v tom FEI zaznamenala změnu. Na post personální ředitelky přišla Eva Vacíková, bývalá personální ředitelka společnosti ČEZ a později personální ředitelka brněnské Fakultní nemocnice u sv. Anny, která svým krédem převzatým od Tomáše Bati: „když se rozvíjí zaměstnanec, rozvíjí se celá firma,“ v současnosti přispívá k úspěchům FEI Czech Republic.

Společnost FEI dodává své přístroje výzkumným ústavům a velkým společnostem po celém světě. Je možné se s nimi setkat jak u velkých těžařských společností, tak v NASA. Česká republika může být hrdá na to, že nedílnou a velmi důležitou součástí korporátu jsou také kvalitní čeští odborníci, tedy i otřepaným klišé řečeno, zlaté české ručičky.

Foto popis| Richard Graber, velvyslanec Spojených států amerických v ČR.